

Sinteza rezultatelor controlului extern al calității auditului – anul 2024

1. Activitatea de control desfășurată

Pentru anul 2024 a fost planificat efectuarea controlului extern al calității auditului la 20 de entități de audit.

- ✦ Pe parcursul anului 2024 a fost efectuat controlul la 22 de entități de audit.
- ✓ 20 entități au fost verificate conform planului de control extern al calității auditului aprobat de Comitet.
- ✓ 2 entități au fost controlate la decizia Comitetului, în urma solicitărilor parvenite de la alte instituții.

Toate entitățile de audit care au fost incluse în planul de control au fost supuse controlului. Controalele au fost finalizate cu emiterea rapoartelor. Toate rapoartele au fost examinate în cadrul ședințelor Comitetului, în urma cărora au fost luate decizii privind aplicarea/neaplicarea măsurilor disciplinare.

1. Măsuri disciplinare aplicate

- ✦ În urma controalelor au fost aplicate 10 măsuri disciplinare:
- ❖ *Avertisment scris - 6 măsuri disciplinare;*
- ❖ *Mustrare scrisă - 2 măsuri disciplinare;*
- ❖ *Declararea raportului auditorului ca fiind necorespunzător cerințelor Legii nr. 271/2017 privind auditul situațiilor financiare, (în continuare Legea nr. 271/2017) și Standardelor de audit - 1 măsură disciplinară;*
- ❖ *Suspendarea activității entității de audit și a auditorului pentru efectuarea auditului pe o perioadă cuprinsă între 1 și 3 ani – 1 măsură disciplinară.*

2. Echipa de control

Specialiștii CEC implicați în efectuarea controalelor:

- Ababii Loreta;
- Bugar Corneliiu.

A. Recomandări generale privind documentația și politicile interne

În urma controalelor externe ale calității auditului desfășurate de către Consiliul de Supraveghere Publică a Auditului, au fost formulate următoarele recomandări generale, adresate entităților de audit, în vederea alinierii activităților acestora la cerințele cadrului normativ în vigoare și la Standardele Internaționale de Audit (ISA):

- De actualizat Manualul privind politicile și procedurile de management al calității auditului, astfel la efectuarea misiunilor de audit, de condus și de respectat prevederile Standardelor Internaționale de Audit, ultima versiune publicată de Ministerul Finanțelor.
- La efectuarea misiunilor de audit, de condus și de respectat prevederile Codului Etic Internațional pentru profesioniștii contabili, ultima versiune publicată de Ministerul Finanțelor.
- De actualizat și de adus în concordanță Politica cu privire la prevenirea, depistarea și raportarea cazurilor de spălare a banilor și finanțare a terorismului în conformitate cu ultimele modificări.

B. Respectarea reglementărilor legale naționale aplicabile în domeniul auditului financiar

- Respectarea prevederilor art.27 alin. (1) din Legea nr.271/2017, cu privire la numirea și confirmarea entității de audit pentru efectuarea auditului.
- Respectarea art. 31 alin. (2) lit. b) din Legea nr. 271/2017, cu privire la respectarea condițiilor contractului de audit și prevederile ISA 210 „Convenirea asupra termenelor misiunilor de audit” cu privire la termenii angajamentului, în cazul în care emiterea raportului este cu o dată ulterioară celei prevăzute de contract.
- Respectarea art. 31 alin. (2) lit. d) din Legea nr. 271/2017, și anume la finisarea misiunii de audit, de întocmit și de prezentat conducerii entității scrisoare privind denaturările depistate.
- Respectarea art. 21 alin. (3) lit. d) din Legea nr.271/2017 și anume prevenirea afectării independenței auditorului ca urmare a efectuării auditului la aceeași entitate timp de 7 ani consecutivi.
- Respectarea prevederilor art. 27 alin. (5) din Legea nr. 271/2017 privind efectuarea auditului situațiilor financiare ale entităților de interes public și ale entităților mari exclusiv de către entități de audit care au angajați cel puțin doi auditori.
- Respectarea prevederilor art. 24 alin. (6) din Legea nr. 271/2017 privind asigurarea managementului calității misiunii de audit de către un auditor/partener care nu a participat la desfășurarea respectivei misiuni.

- Respectarea prevederilor art. 8 alin. (1) din Legea nr. 271/2017 privind prestarea serviciilor de audit exclusiv de către entități de audit constituite în forme juridice admise de legislație, respectiv societate cu răspundere limitată (SRL) sau societate pe acțiuni (SA), evitând utilizarea formelor neeligibile, precum întreprinderea individuală
- Respectarea art.26 din Legea nr. 271/2017 privind asigurarea riscului de audit.
- Respectarea art. 28 alin. (3) din Legea nr. 271/2017 și anume includerea în raportul auditorului a opiniei privind:
 - ✓ coerența Raportului conducerii cu situațiile financiare;
 - ✓ identificarea informațiilor eronate semnificative din raportul conducerii.

C. Respectarea Standardelor Internaționale de Audit (ISA) și ISQM

Managementul calității

- Respectarea ISQM 1 „Managementul calității pentru firmele care efectuează audituri sau revizuri ale situațiilor financiare ori alte misiuni de asigurare sau de servicii conexe”, și anume de solicitat de la personalul entității confirmare scrisă privind conformitatea cu cerințele privind independența.
- Respectarea ISA 220 (Revizuit) „Managementul calității pentru un audit al situațiilor financiare”, de documentat corespunzător procesul de coordonare, supervizare și consultare în cadrul echipei.
- Respectarea ISA 230 „Documentația de audit”, prin întocmirea documentației de audit suficientă pentru ca un auditor cu experiență, fără nici o legătură anterioară cu auditul, să înțeleagă natura, plasarea în timp și amploarea procedurilor, rezultatele procedurilor și aspectele semnificative ce au apărut în timpul auditului în baza cărora au fost formulate concluziile.

Planificare și evaluare a riscurilor

- Respectarea ISA 240 „Responsabilitățile auditorului privind fraudă în cadrul unui audit al situațiilor financiare” prin identificarea și evaluarea riscurilor de denaturare semnificativă precum și documentarea acestor proceduri.

- Respectarea ISA 250 (Revizuit) „Luarea în considerare a legilor și a reglementărilor într-un audit al situațiilor financiare”, prin obținerea de probe referitor la respectarea entității auditate a cadrului de reglementare, de documentat aceste proceduri și rezultatele acestora.
- Respectarea ISA 300 „Planificarea unui audit al situațiilor financiare”, prin întocmirea strategiei de audit, respectând cerințele prevăzute de standard.
- Respectarea ISA 315 (Revizuit) „Identificarea și evaluarea riscurilor de denaturare semnificativă prin înțelegerea entității și a mediului său”, prin documentarea procesului de identificare și evaluare a riscurilor de denaturare semnificativă.
- Respectarea ISA 320 „Pragul de semnificație în planificarea și desfășurarea unui audit”, prin determinarea pragului de semnificație, documentarea calculelor însoțită de justificări adecvate, în raport cu specificul entității.
- Respectarea ISA 330 „Răspunsul auditorului la riscurile evaluate” prin documentarea corespunzătoare a riscurilor de audit determinate.
- Respectarea ISA 450 „Evaluarea denaturărilor identificate pe parcursul auditului” și de documentat corespunzător erorile constatate în rezultatul controlului de audit, de întocmit documentul totalizator „sumarul erorilor”.

Proceduri specifice de audit

- Respectarea ISA 501 „Probe de audit – considerente specifice pentru elementele selectate” de planificat, aplicat și de documentat procedurile de participare și observare a procesului de inventariere a activelor, ori în cazul în care aceasta este imposibil, de efectuat proceduri alternative, în deosebi în cazul în care acestea prezintă valori semnificative, pentru a obține probe suficiente emiterii opiniei, ori de respectat prevederile ISA 705 (Revizuit) „Modificări ale opiniei din raportul auditorului independent”.
- Respectarea ISA 501 ”Probe de audit – considerente specifice pentru elementele selectate” prin efectuarea procedurilor de audit în vederea identificării litigiilor și revendicărilor.

- Respectarea ISA 505 „Confirmări externe” și ISA 500 „Probe de audit”, prin efectuarea procedurilor de solicitare și obținere a confirmărilor externe, a soldurilor la conturile bancare, a creanțelor și datoriilor, pentru a spori asigurarea pe care auditorul o obține din probele existente în evidența contabilă.
- Respectarea ISA 510 „Misiuni de audit inițiale-solduri inițiale”, și anume obținerea de probe de audit suficiente și adecvate despre măsura în care soldurile inițiale conțin denaturări care afectează în mod semnificativ situațiile financiare ale perioadei curente, pentru misiunile inițiale de audit, iar dacă acest fapt nu este posibil, de indicat ca rezervă în raportul auditorului independent acest moment.
- Respectarea ISA 550 „Părți afiliate” prin efectuarea procedurilor de audit în vederea identificării tranzacțiilor cu părțile afiliate în conformitate cu prevederile ISA.
- Respectarea ISA 570 „Continuitatea activității”, prin evaluarea continuității activității, respectând procedurile prevăzute de ISA, nu doar bazându-se pe declarațiile conducerii, fără proceduri suplimentare.
- Respectarea cerințelor ISA 580 „Declarații scrise” recomandând ca auditorul să nu se bazeze exclusiv pe declarațiile conducerii, ci să aplice proceduri suplimentare pentru obținerea de probe de audit independente și adecvate.
- Respectarea ISA 700 (Revizuit) „Formarea unei opinii și raportarea cu privire la situațiile financiare” și anume structura și conținutul să corespundă cerințelor ISA.
- Respectarea ISA 720 (Revizuit) „Responsabilitățile auditorului cu privire la alte informații” prin evitarea formulărilor restrictive în paragraful „Alte informații”, care limitează în mod nejustificat destinația raportului auditorului independent, contrar cerințelor ISA.

5. Concluzii generale

În vederea monitorizării implementării recomandărilor, entitățile de audit care au fost supuse controlului extern al calității auditului, în decurs de 12 luni de la data semnării Raportului privind controlul extern al calității auditului, întocmesc și transmit Raport de remediere a

neconformităților și de implementare a recomandărilor. Pe parcursul anului 2024, toate entitățile au expediat rapoartele de remediere a neconformităților și de implementare a recomandărilor.

Controlul extern al calității a evidențiat necesitatea consolidării anumitor aspecte esențiale în desfășurarea misiunii de audit, în special în ceea ce privește documentarea riscurilor, aplicarea standardelor internaționale relevante și respectarea cerințelor legale naționale. Recomandările formulate vizează îmbunătățirea procesului de audit și asigurarea unei abordări conforme cu cerințele profesionale. Implementarea acestor recomandări va contribui la creșterea calității și credibilității activității de audit desfășurate în Republica Moldova.

 Contact: cspa@cspa.md

 Adresă: Chișinău, str. Bănulescu Bodoni 57/1